

Bemærkninger til forslaget

Mange chefer for offentlige institutioner, bl. a. generaldirektørerne for DSB og post- og telegrafvæsenet, har igen og igen med rette påpeget, at disse virksomheder ikke i fornuftigt omfang har adgang til at økonomisere med deres ressourcer på grund af det stive bevillingssystem. Dette, der for en lang række statsvirksomheder bevirker, at de offentlige bevillinger til formålene udnyttes på en ineffektiv vis, fordi f. eks. ekstraudgifter, der betyder endnu større ekstraintdægter, ikke uden videre (ikke på selskabsledelsens eget ansvar, alene) må afholdes – og indtægterne ikke umiddelbart må modregnes i udgifterne, betyder ikke blot for store omkostninger for samfundet i forhold til den opnåede servicegrad, men også uhensigtsmæssige interorganisatoriske personaleproblemer. De stive ansættelses- og lønfastsættelsesstrukturer, der hører med til virksomhedernes status som statsinstitutioner, undergraver også disses effektivitet og nedbryder arbejdsglæden. I mange tilfælde har den ønskelige personalerekruttering ikke kunnet opnås, og i endnu flere tilfælde har »personalegennemtrækket« bevæget sig op på abnorme og for institutionen og samfundet meget kostbare højder, til glæde for ingen.

Forslagsstillerne forestiller sig, at de efter forslaget oprettede selskaber hver for sig kontraherer med stat/amt/kommune om ydelse af specifikke servicegrader på konkrete områder – eventuelt mod koncession og/eller et kontraktfastsat tilskudsbeløb. Den politiske styring vil dermed blive rettet mod det, som må være det centrale politiske mål: De offentlige opgavers løsning i konkret fastsat omfang, medens detaljstyringen vedrørende midlerne, der bør være uden politisk interesse i almindelighed, overlades til selskaberne selv, der må formodes at besidde, ja, som *skal* være forsynet med den herfor fornødne ekspertise (hvad det dog af bevillingstekniske grunde i dag undertiden kan skorte på, som bekendt).

Eksempelvis ville DSB for et sådant kontraheringsbeløb bedre selvstændigt kunne prioritere lønudgifter, diverse materielanskaffelsesudgifter, reklamebudgetter m. m. m. – og der er næppe tvivl

om, at megen overflødig administration kan opgives. Post- og telegrafvæsenets servicegrad kan utvivlsomt bedres, Det kgl. Teaters ressourcer udnyttes bedre – og underskuddene reduceres.

Med det nuværende bevillingssystem er det så urimeligt indrettet, at aflysning af en forestilling på Det kgl. Teater *kan* være mere fristende for teaterledelsen, i hvert fald ud fra en økonomisk betragtning, end en gennemførelse af en forestilling, hvis denne på grund af uheld af forskellig art måtte kræve ekstraordinære »regningsudgifter«, uanset om disse så kun måtte andrage en brøkdelen af den mulige billetindtægt. Øgede annonceindtægter fra teatrets programmer ved tegning af flere annoncer til disse ville ikke kunne svare sig, hvis programmerne, for at dette kunne opnås, måtte udvides en smule, så trykkeudgiften måske steg en smule.

Mange kommuners kørselsafdelinger kan erstatte af langt billigere kontrakter med private vognmænd, og hospitalernes vaskerier kan nedlægges. Mange småvirksomheder i det private erhvervsliv vil få ønskelige bedre udfoldelsesmuligheder, og nye erhvervsvirksomheder vil kunne blusse op som effektive leverandører af service til det offentlige.

Der er næppe tvivl om, at der inden for langt de fleste ministeriers ressort ligesom i amter og kommuner er arbejdsopgaver, der kan løses af private eller selskaber på en langt effektivere, og det vil både sige bedre og billigere, vis, og der er heller ingen tvivl om, at en sådan decentralisering vil medføre bedre arbejdsklima i mindre driftsenheder med større ansvarsfølelse for den enkelte, kortere afstand mellem indsats og resultat og i det hele mindre fremmedgørelse.

Efter forslagsstillerens opfattelse taler således *alle* hensyn for at gennemføre denne ændring i den offentlige virksomhed i den videst mulige udstrækning.

Den mulige besparelse ved forslagets gennemførelse vil utvivlsomt være meget betydelig, samtidig med at servicegraden kan øges.

Forslagets fremsættelse betegner en genfremsættelse af et tilsvarende forslag fra sidste samling, B